

POSTANOWIENIE

Dnia 26 października 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Waldemar Płóciennik (przewodniczący)

SSN Piotr Mirek (sprawozdawca)

SSN Włodzimierz Wróbel

Protokolant Małgorzata Sobieszczańska

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Małgorzaty Kozłowskiej,
w sprawie **W.P.**

skazanego z art. 177 § 2 k.k. i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 26 października 2017 r.,

kasacji, wniesionej przez Ministra Sprawiedliwości-Prokuratora Generalnego na
niekorzyść

od wyroku Sądu Rejonowego w Ł.

z dnia 24 czerwca 2016 r.,

1. oddala kasację;

2. wydatkami postępowania kasacyjnego obciąża Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 24 czerwca 2016 r., Sąd Rejonowy w Ł. uznał oskarżonego W.P. za winnego popełnienia zarzucanego mu przestępstwa z art. 177 § 2 k.k. i art. 177 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k., polegającego na tym, że: „w dniu 5 lipca 2015 roku w miejscowości K., naruszył umyślnie zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym w ten sposób, że prowadząc na drodze podporządkowanej samochód osobowy marki Renault Megane, nie zachował szczególnej ostrożności przed wjazdem na skrzyżowanie i nie stosując się do znaków drogowych A-7 „Ustąp pierwszeństwa”, B-20 „Stop” wjechał na nie, nie

ustępując pierwszeństwa prawidłowo poruszającemu się z prawej strony samochodowi osobowemu marki Skoda Octavia prowadzonemu przez I. G., doprowadzając do czołowo - bocznego zderzenia się pojazdów i ich przemieszczenia poza drogę, czym nieumyślnie spowodował wypadek drogowy, w następstwie którego:

- kierujący samochodem Skoda Octavia I. G. doznał obrażeń ciała w postaci złamania szyjnego odcinka kręgosłupa, licznych wielomiejscowych złamań żeber złamania mostka, złamania wyrostków kręgosłupa piersiowego i lędźwiowego, prawej nerki, złamania miednicy, w wyniku których zmarł w szpitalu w dniu 5 lipca 2015 roku,

- pasażerka samochodu Skoda Octavia H. D. doznała obrażeń ciała w postaci licznych obustronnych złamań żeber, złamania lewego obojczyka, pęknięcia przepony po lewej stronie z przemieszczeniem żołądka oraz jelita do jamy opłucnowej, złamania kości lewego przedramienia, w wyniku których zmarła w szpitalu w dniu 5 lipca 2015 roku,

- pasażerka samochodu Skoda Octavia E.G. doznała obrażeń ciała w postaci złamań żeber lewych i prawych, złamania mostka, złamania lewej łopatki, stłuczenia płuc, złamania prawej kości piszczelowej, które spowodowały naruszenie czynności prawej kończyny dolnej i narządu oddechowego trwające dłużej niż 7 dni,

- pasażerka samochodu Renault Megane J. P. doznała obrażeń ciała w postaci złamania lewej kości promieniowej, które spowodowało naruszenie czynności lewej kończyny górnej trwające dłużej niż 7 dni”,

za które na mocy art. 177 § 2 k.k. w zw. z art. 37b k.k. i art. 34 § 1a pkt 4 k.k. wymierzył mu karę 3 miesięcy pozbawienia wolności oraz karę 9 miesięcy ograniczenia wolności z potrąceniem 15% wynagrodzenia za pracę w stosunku miesięcznym na rzecz ALTER EGO – Stowarzyszenia Pomocy Poszkodowanym w Wypadkach i Kolizjach Drogowych na cel społeczny związany z pomocą ofiarom wypadków drogowych.

Na podstawie art. 46 § 2 k.k. orzekł od oskarżonego na rzecz pokrzywdzonej E. G. nawiązkę w kwocie 7.500 zł, a na rzecz pokrzywdzonych K. D. i M. G. nawiązki w kwotach po 3.750 zł. Orzekł też o kosztach sądowych, zwalniając oskarżonego z obowiązku ich ponoszenia.

Żadna ze stron nie wniosła apelacji i wyrok uprawomocnił się w pierwszej instancji z dniem 2 lipca 2016 r.

Kasację od tego wyroku wywiódł Minister Sprawiedliwości – Prokurator Generalny. Zaskarżając go w całości na niekorzyść skazanego, zarzucił mu rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisów prawa procesowego, a mianowicie art. 343 § 2 i 5 k.p.k. oraz art. 343 § 7 k.p.k. w zw. z art. 335 § 2 k.p.k. polegające na błędnym uznaniu, że oskarżyciel posiłkowy M. D., wnuk zmarłej pokrzywdzonej H. D., został należycie powiadomiony o terminie posiedzenia przed Sądem Rejonowym w Ł. i nie sprzeciwił się uwzględnieniu wniosku prokuratora o wydanie wobec oskarżonego W.P. wyroku skazującego bez przeprowadzania rozprawy, podczas gdy wbrew przepisowi art. 343 § 5 k.p.k., gwarantującemu pokrzywdzonemu prawo udziału w posiedzeniu dotyczącym wydania wyroku w tym trybie, M. D. nie został powiadomiony o terminie posiedzenia w dniu 24 czerwca 2016 r. oraz polegające na uwzględnieniu wadliwego merytorycznie i niezgodnego z prawem materialnym wniosku prokuratora zmodyfikowanego na posiedzeniu, który nie obejmował propozycji orzeczenia od oskarżonego W.P. na rzecz M. D. środka kompensacyjnego w postaci nawiązki, co skutkowało rażącym i mającym istotny wpływ na treść wyroku naruszeniem przepisu prawa materialnego, a mianowicie art. 46 § 2 k.k. polegającym na niezasądzeniu na rzecz M.D. nawiązki, w sytuacji gdy orzeczenie tego środka kompensacyjnego było obligatoryjne wobec skutecznego złożenia przez pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego M.D. wniosku na podstawie art. 46 § 1 k.k. W konkluzji kasacji skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w Ł. do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja nie jest zasadna. Z uwagi na powody oddalenia kasacji, punktem wyjścia do przedstawienia stanowiska Sądu Najwyższego musi być przypomnienie istoty kasacji. Nie jest ona instrumentem służącym usuwaniu z orzecznictwa sądów wszelkiego rodzaju uchybień i niedociągnięć – nawet tych oczywistych, lecz nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, który ma eliminować z obrotu prawnego prawomocne orzeczenia dotknięte uchybieniami o randze bezwzględnych przyczyn odwoławczych albo innym naruszeniami prawa, ale o charakterze rażącym, a

jednocześnie takimi, które miały istotny wpływ na treść orzeczenia. Postępowanie kasacyjne służy usuwaniu takich naruszeń prawa, których waga nie jest mniejsza niż znaczenie jakie dla obrotu prawnego posiada prawomocność wyroku, stabilizująca sytuację jego uczestników i pozwalająca na wdrożenie postępowania wykonawczego.

Sytuacja taka w sprawie skazanego W.P. nie zachodzi, choć prawdą jest, że Sąd Rejonowy, kierując sprawę na posiedzenie w celu rozpoznania wniosku prokuratora o wydanie wyroku skazującego bez przeprowadzenia rozprawy i wymierzenie uzgodnionej z oskarżonym kary, pomimo obowiązku wynikającego z przepisu art. 343 § 5 k.p.k., nie powiadomił o jego terminie M.D., który wraz z E. G., K. D. i M. G. zgłosił swój udział w postępowaniu w charakterze oskarżyciela posiłkowego.

Realia sprawy nie pozwalają jednak oceniać tego uchybienia w kategoriach rażącego naruszenia prawa, mogącego mieć istotny wpływ na treść orzeczenia. Brak przecież jakichkolwiek racjonalnych powodów, aby twierdzić, że niedopełnienie przez Sąd Rejonowy obowiązku zawiadomienia M.D. o terminie posiedzenia w dniu 24 czerwca 2016 r. mogło realnie ograniczać pokrzywdzonego w realizowaniu jego uprawnień procesowych. Na posiedzeniu, na którym doszło do wydania zaskarżonego wyroku, M.D. nie był obecny, podobnie zresztą jak pozostali oskarżyciele posiłkowi, ale tak samo jak oni był reprezentowany przez działającego w jego imieniu profesjonalnego pełnomocnika. Formułowanie tezy przeciwnej wymagałoby wykazania, że uczestniczący w posiedzeniu pełnomocnik oskarżycieli posiłkowych nie był umocowany do występowania w imieniu M.D., a jego oświadczenie o posiadaniu przez wszystkich oskarżycieli posiłkowych wiedzy o terminie posiedzenia nie było zgodne z rzeczywistością, czego jednak skarżący nie czyni.

Niczego w ocenie zasadności kasacji nie zmienia podnoszony przez skarżącego fakt złożenia przez pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego M.D. wniosku o naprawienie szkody, który nie znalazł odzwierciedlenia w orzeczeniu w zaskarżonym wyroku nawiązki na podstawie art. 46 § 2 k.k. Chcąc podzielić stanowisko zaprezentowane w kasacji, należałoby przyjąć, że złożenie przez pokrzywdzonego wniosku o naprawienie szkody ma charakter nieodwoływalny.

Stanowisko takie nie miałoby jednak żadnego oparcia w przepisach prawa. Wskazując na naruszenie przepisu art. 46 § 2 k.k., skarżący pomija to, że pełnomocnik oskarżycieli posiłkowych, który początkowo wnosił o zasądzenie od oskarżonego solidarnie na rzecz E. G., K. D., M. G. i M.D. kwoty 20 000 zł tytułem naprawienia szkody, na posiedzeniu sądu zmodyfikował złożony w imieniu oskarżycieli posiłkowych wniosek, domagając się orzeczenia nawiązek wyłącznie na rzecz E. G., K. D., M. G. (k. 263 – 264). Stanowiło to w dalszej kolejności podstawę zmodyfikowania wniosku prokuratora, który po uzyskaniu akceptacji pozostałych uczestników posiedzenia, w tym pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego M.D., stał się podstawą wydania zaskarżonego wyroku.

Abstrahując od powyższego, zauważyć na koniec trzeba, że w przypadku M.D., wnuka H. D., która zginęła w wypadku spowodowanym przez skazanego, przewidziane w art. 46 § 2 k.k. przesłanki orzeczenia nawiązki pozwalały mówić o rażącym i mogącym mieć istotny wpływ na treść wyroku naruszeniu tego przepisu dopiero wówczas, gdyby nawiązka nie została orzeczona w sytuacji znacznego pogorszenia sytuacji życiowej M.D. wskutek śmierci pokrzywdzonej. Istnienia takiej okoliczności kasacja nie dowodzi.

W tym stanie rzeczy rozstrzygnięto jak w sentencji postanowienia.

kc